

Zaaknummer : 01158085
Ons Kenmerk : ODH1781988
Datum : 01-07-2026

Beschikking

Wet natuurbescherming – Beheer en schadebestrijding

Onderwerp

Op 17 januari 2022 ontvingen wij van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, in samenhang met artikel 3.17, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. Op 11 mei 2022 hebben wij een besluit, met kenmerk ODH287561, genomen op de bovengenoemde aanvraag. Op 6 augustus 2024 heeft de rechtbank in haar uitspraak (zaaknummers SGR 22/3763 en 22/3867, ECLI:NL:RBDHA:2024:12663)¹ de beroepen tegen het besluit gegrond verklaard en het besluit vernietigd. De rechtbank draagt in haar uitspraak tevens op een nieuw besluit te nemen op het verzoek van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Met dit besluit geven wij ten dele invulling aan de opdracht van de rechtbank.

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode vanaf afgifte van dit besluit tot en met de looptijd van het faunabeheerplan, te weten tot en met 31 december 2027. De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van ‘de volksgezondheid of de openbare veiligheid’, ‘de veiligheid van het luchtverkeer’, ‘ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen’ en ‘ter bescherming van flora of fauna’. Met deze aanvraag wordt beoogd uitvoering te geven aan een deel van het in het goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2022 -2027 omschreven ganzenbeheer, voor de volgende activiteiten:

1. Het bewerken van nesten en eieren van grauwe gans (*Anser anser*), kolgans (*Anser albifrons*), brandgans (*Branta leucopsis*) en Canadese gans (*Branta canadensis*) in de periode van 1 februari tot en met 30 juni;
2. Beheerafschoot van grauwe ganzen in de zomerperiode²;
3. Beheerafschoot van brandganzen in de maanden juli tot en met oktober (verkorte zomerperiode);
4. Beheerafschoot van kolganzen in de maanden maart tot en met oktober;
5. Het gebruik van de volgende middelen voor de activiteiten vermeld onder 2 t/m 5:
 - a. Geweren van een half uur voor zonsopgang tot een half uur na zonsondergang;
 - b. Geweren binnen de afpalingskring van een eendenkooi;
 - c. Honden, niet zijnde lange honden;
 - d. Slag- en steekwapens, uitsluitend voor het doden van gewonde ganzen;
 - e. Niet-levende lokvogels, lokfluiten, lokvoer dat niet vergiftigd of verdovend is en een middel waarmee (elektronisch versterkte) lokgeluiden kunnen worden gemaakt.

Met deze beschikking wordt besloten op de aanvraag voor wat betreft het bewerken van nesten en eieren van de Canadese gans. Voor wat betreft het beheer van de grauwe gans en de brandgans is op 4 maart 2026 met een separate beschikking met kenmerk ODH1691026 op de aanvraag besloten.

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBDHA:2024:12663>

² De zomerperiode (volgens beleidskader 2014) is als volgt gedefinieerd:

- In de regio Noordelijke Delta (het zuiden van Zuid-Holland d.w.z. onder de grote rivieren) van 15 februari tot en met 31 oktober;
- In de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord (het noorden van Zuid-Holland d.w.z. boven de grote rivieren) van 1 maart tot en met 31 oktober.

Wijzigingen ten opzichte van de beschikking van 11 mei 2022

Ten opzichte van de beschikking van 11 mei 2022 zijn in deze beschikking de volgende onderdelen gewijzigd:

1. Deze ontheffing heeft enkel betrekking op het bewerken van nesten en eieren van de Canadese gans;
2. Het behalen van de streefstand van de Canadese gans is geen onderdeel van deze ontheffing;
3. De tekst in de paragraaf 'Beleid' is geactualiseerd;
4. De tekst in de paragraaf 'Belangenonderbouwing' is inhoudelijk aangepast en daarnaast geactualiseerd.

Besluit

Wij besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 3.3, eerste lid, in samenhang met artikel 3.17, eerste lid, onder a, van de Wet natuurbescherming te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland van de verboden van artikel 3.1, tweede en derde lid, van de Wet natuurbescherming voor het bewerken van nesten en eieren van de Canadese gans in de periode van 1 februari tot en met 30 juni;
- II. de volgende documenten onderdeel te laten zijn van deze ontheffing:
 - a. de aanvraag van 17 januari 2022 met bijlage (ODH232021 en ODH232022);
- III. de voorschriften 1 tot en met 3 te verbinden aan de ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Dit document is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen zichtbare handtekening in.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Voorschriften voor de Faunabeheereenheid Zuid-Holland

- 1 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland verleent voor uitvoering van de ontheffing schriftelijk of digitaal toestemming aan de betreffende uitvoerders.

Voorschriften voor de uitvoerder

- 2 De uitvoerder van de ontheffing dient te voldoen aan de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland gestelde uitvoeringsregels zoals vermeld op het toestemmingsformulier van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland
- 3 De uitvoerder van de ontheffing dient (een kopie van) het toestemmingsformulier, waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld, schriftelijk of digitaal te kunnen tonen.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Op grond van de zorgplicht in artikel 11.27 Bal moet degene die een flora- en fauna-activiteit of vergelijkbare activiteit verricht, alle redelijke maatregelen nemen om nadelige gevolgen voor de natuurbelangen (beschermden en onbeschermden soorten en hun habitats) te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken als voorkomen niet mogelijk is, en de activiteit achterwege laten als de gevolgen onvoldoende beperkt kunnen worden.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 17 januari 2022 ontvingen wij van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) het verzoek om een deel van het in het goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2022 -2027 (hierna: FBP) omschreven ganzenbeheer mogelijk te maken.

Met deze beschikking wordt besloten op de aanvraag met betrekking tot de volgende activiteiten:

1. Het bewerken van nesten en eieren van de Canadese gans (*Branta canadensis*) in de periode van 1 februari tot en met 30 juni;

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen zoals vermeld in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en het wegnemen van eieren of nesten van ganzen;
- artikel 3.1, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het rapen en onder zich hebben van eieren van ganzen;

De aanvraag is gedaan voor de looptijd van het Faunabeheerplan Ganzen Zuid-Holland 2022 – 2027 dat bij besluit van 14 december 2021 door ons is goedgekeurd. Dit Faunabeheerplan loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2027.

De huidige aanvraag heeft als doel om de standganzenpopulatie van de Canadese gans in Zuid-Holland te reguleren:

- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen en wateren.

Met beheer op grond van voornoemde belang worden tevens de volgende belangen gediend:

- het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid;
- het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; en
- het belang van de bescherming van flora of fauna.

Zoals hiervoor al is opgemerkt, wordt met deze beschikking enkel besloten op de aanvraag voor wat betreft het bewerken van nesten en eieren van de Canadese gans. Voor wat betreft het beheer van de grauwe gans en de brandgans is op 4 maart 2026 met een separate beschikking met kenmerk ODH1691026 op de aanvraag besloten.

Beheerperioden

Voor de ganzensoort waar deze beschikking betrekking op heeft is de periode waarin nesten en eieren bewerkt mogen worden 1 februari tot en met 30 juni.

Voor een deel van de activiteiten waarvoor ontheffing is aangevraagd geldt een provinciale vrijstelling voor deze ganzen. Ondanks deze vrijstellingen is voor deze activiteiten een ontheffing aangevraagd. De reden hiervoor is dat deze ontheffingsaanvraag gebaseerd is op het nieuwe goedgekeurde Faunabeheerplan 2022 – 2027 en breder van opzet is (populatiebeheer). Waar de ontheffingsaanvraag uitgaat van het reguleren van de populatie-omvang ten behoeve van de genoemde belangen, is de provinciale vrijstelling verleend ter voorkoming van schade zonder dat daarbij een bepaalde omvang van de betrokken populaties wordt beoogd. En in tegenstelling tot de provinciale vrijstelling is deze ontheffing gericht op alle uitvoerders van het ganzenbeheer en niet alleen op grondgebruikers.

Uitspraak rechtbank Den Haag

De rechtbank Den Haag heeft in haar uitspraak van 6 augustus 2024 geoordeeld dat voldoende is onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is en dat voldoende is onderbouwd dat de ontheffing voldoende rekening houdt met andere vogelsoorten zoals de dwerggans en de kleine rietgans. Wat betreft de aan de ontheffing ten grondslag gelegde wettelijke belangen heeft de rechtbank ons gevolgd in de stelling dat uit de gegevens het algemene beeld naar voren komt dat grotere ganzenpopulaties leiden tot grotere schade aan gewassen. Ook heeft de rechtbank ons gevolgd in de stelling dat bij de huidige omvang van de ganzenpopulatie sprake is van 'belangrijke schade'. De rechtbank heeft echter geoordeeld dat wij niet inzichtelijk hebben gemaakt dat de ontheffing niet verder gaat dan strikt noodzakelijk is om belangrijke schade aan gewassen te voorkomen. Volgens de rechtbank is onvoldoende gemotiveerd dat het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, het belang van veiligheid van het luchtverkeer en het belang van bescherming van flora en fauna noodzaakt tot het terugbrengen van de betrokken ganzenpopulaties naar de streefstanden uit het Faunabeheerplan.

Met dit besluit hebben wij opnieuw beslist op de aanvraag. Per wettelijk belang is gemotiveerd waarom de ontheffing noodzakelijk is.

Procedure

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Als een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 2.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk voor dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt. Deze ontheffing wordt dan ook verleend onder het oude recht, te weten de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn op deze beschikking van toepassing.

Bevoegd gezag

De handelingen worden verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Deze aanvraag is getoetst aan de Wnb, het Besluit natuurbescherming (hierna ook: Bnb) en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (verder: de beleidsregel).

Landelijke vrijstelling

De Canadese gans is op de landelijke vrijstellingslijst geplaatst (artikel 3.15 Wnb). Dit betekent dat deze soort in het gehele land mag worden bestreden, in relatie tot landbouwschade en schade aan de fauna. Het betekent tevens dat daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Deze vrijstelling geldt uitsluitend voor grondgebruikers.

Ontheffing

In artikel 3.17, eerste lid, van de Wnb is bepaald dat wij ten behoeve van de beperking van de omvang van een populatie van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid van de Wnb ontheffing kunnen verlenen.

Een ontheffing wordt slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;

- zij nodig is in het belang van een van de hieronder genoemde belangen;
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Deze wettelijke belangen zijn:

- a) de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid;
- b) de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij of wateren;
- d) bescherming van flora en fauna.

De ontheffing is gebaseerd op het belang van voorkoming van belangrijke schade aan gewassen of wateren, de veiligheid van het luchtverkeer en bescherming van flora en fauna. Tevens draagt dit besluit bij aan de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

Beleid

In 2014 is een Ganzenbeleidskader voor Zuid-Holland³ vastgesteld. In de jaren daarna is uitvoering gegeven aan dit beleid. Alhoewel dit ganzenbeleidskader eind 2019 is komen te vervallen is dit beleidskader het uitgangspunt geweest voor het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2022 -2027. Er was namelijk ten tijde van het schrijven van het faunabeheerplan geen expliciet beleidskader voor de ganzen in Zuid-Holland. Het beleid inzake het ganzenbeheer is in feite op hoofdlijnen voortgezet door het goedkeuren van het faunabeheerplan voor de periode 2022-2027. Het ganzenbeheer is bij het vaststellen van het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2022-2027 op enkele punten gewijzigd. Zie daarvoor de paragraaf Beheermaatregelen 2022-2027 op pag. 28 van het FBP. Dat deze wijziging past binnen ons beleid blijkt uit het goedkeuren van het FBP, waar onderhavige ontheffing op is gebaseerd.

In maart 2023 hebben wij de nieuwe ‘Module Soortenbeleid’ vastgesteld, als onderdeel van het Omgevingsbeleid.⁴ Hierin is opnieuw opgenomen dat de provincie zich jaarrond actief inzet “om de populatie standganzen binnen de provincie te reduceren tot op een niveau waarbij de schade acceptabel en de populatie beheersbaar is. Daarnaast is van groot belang dat ganzen met alle geschikte middelen, inclusief afschot, worden verjaagd van plaatsen waar ernstige schade kan ontstaan. Gedurende de winterperiode wordt rekening gehouden met de rust binnen de voor ganzen aangewezen Natura 2000-gebieden en met de aangewezen ganzenrustgebieden.” Het huidige beleid is een voortzetting van het beleid dat is ingezet met het Ganzenbeleidskader.

Beoordeling

Algemeen

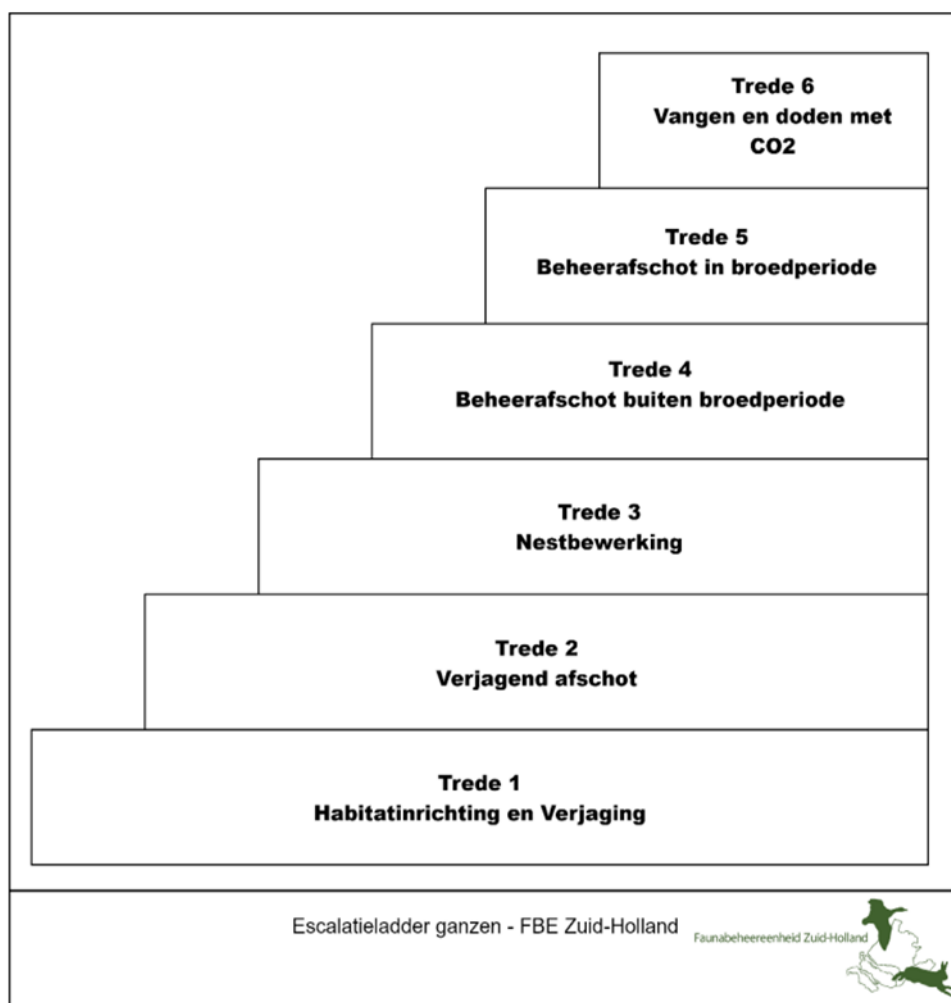
Het door de FBE beoogde ganzenbeheer wordt in het FBP onderbouwd. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, staat van instandhouding en de schades verwijzen wij naar dit FBP.

Geen andere bevredigende oplossing

De vraag of er een andere bevredigende oplossing is, wordt onderbouwd aan de hand van de escalatieladder. De escalatieladder voor het ganzenbeheer is beschreven in hoofdstuk 2 van het FBP. Het idee achter de escalatieladder is dat in eerste instantie wordt gekeken naar meer diervriendelijke en minder ingrijpende maatregelen om schade of risico's te voorkomen. Pas als deze maatregelen (die op de onderste treden van de ladder staan) niet werken, kan een stap naar boven op de ladder worden gezet naar een maatregel die minder diervriendelijk/meer ingrijpend is.

³ Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, Provinciaal Blad 2015 nr. 3157. [Ganzenbeleidskader Zuid-Holland](#)

⁴ <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/omgevingsprogramma/maatregelen/766cc269-ac06-42a1-81b4-da7d71314427>

Figuur 1. De escalatieladder voor het ganzenbeheer

Preventieve maatregelen zoals vlaggen, linten en dergelijke, knalapparaten en ultrasoon geluid kunnen worden ingezet om landbouwschade door ganzen enigszins te voorkomen. Deze maatregelen zijn echter onvoldoende effectief gebleken en bovendien hebben deze maatregelen geen invloed op de omvang van de populatie.

Zoals ook in het FBP is gesteld zijn wij van mening dat er populatiebeheer dient te worden toegepast om de omvang van de populaties standganzen in Zuid-Holland te beperken. Een beperking van de populatie kan alleen worden bereikt door gebruik te maken van maatregelen die hoger op de escalatieladder staan.

In de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1535) wordt onze stelling gedeeld dat er in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer en ter voorkoming van schade aan gewassen geen andere bevredigende oplossing is dan het beperken van de populatieomvang van ganzen. De rechtbank Den Haag heeft in haar uitspraak van 6 augustus 2024 ook geoordeeld dat er geen andere bevredigende oplossing is.

De situatie is sindsdien alleen maar nijpender geworden. De druk op de belangen is groter door het toegenomen aantal ganzen. Derhalve is voor de Canadese gans nog steeds ontheffing nodig voor nestbewerking waarmee de groei van de populatie wordt geremd (trede 3).⁵

⁵ De rechtbank Den Haag heeft in haar uitspraak van 6 augustus 2024 (ECLI:NL:RBDHA:2024:12663) overwogen dat de oorzakelijke relatie tussen de grootte van de ganzenpopulatie en de ondervonden overlast/schade toereikend is onderbouwd en dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat andere maatregelen niet of onvoldoende tot het beoogde resultaat leiden, zie rechtsoverweging 14.2.

Belangenonderbouwing

Inleiding

Hoofdstuk 5 van het FBP geeft aan op welke wijze de wettelijke belangen (voorkoming van landbouwschade, schade aan de flora en fauna, volksgezondheid, openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer) binnen de provincie in het geding zijn of kunnen komen. Hoewel er aan deze belangen zeker locatiegebonden componenten kleven, is er hierbij ook sprake van een relatie tussen de omvang van de schade, de kans dat er schade optreedt en de totale populatie aanwezige ganzen. In de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1535) wordt de stelling dat er een oorzakelijke relatie is in de verhouding tussen de populatie ganzen in Zuid-Holland en de getaxeerde schade ook bevestigd. Rechtbank Den Haag heeft in haar uitspraak van 6 augustus 2024 ook geoordeeld dat het beheer van ganzen nodig is ter voorkoming van landbouwschade, schade aan flora en fauna en ter bescherming van de vliegveiligheid. Kortom, des te meer ganzen des te groter de schade. Met het bewerken van nesten en eieren wordt een groei van de populatie Canadese gans beperkt.

Hieronder worden deze belangen in het licht van de gevraagde ontheffing (het bewerken van nesten en eieren) nader beschouwd.

Landbouwschade

In het FBP is aangegeven dat ganzen verspreid door de hele provincie schade veroorzaken aan gras(zoden), graszaad, granen en overige gewassen. De schade is extra groot wanneer in de maanden maart en april veel neerslag valt, omdat de bodem dan veel gevoeliger is voor verdichting door betreding van watervogels. In Nederland geven de schadegegevens van BIJ12-Faunazaken een duidelijk beeld van belangrijke schade in de provincie, dit omdat het hier om gevalideerde gegevens gaat die door onafhankelijke taxateurs worden verzameld.

De database van BIJ12-Faunazaken bevat echter data welke slechts een steekproef van de werkelijkheid geeft. Dit omdat BIJ12-Faunazaken alleen schade taxeert nadat een agrariër een tegemoetkoming heeft aangevraagd voor schade en als aan alle formele vereisten wordt voldaan. Dat betekent dat niet alle schade in kaart wordt gebracht en dat niet alle schadegevallen in de data van BIJ12 zit. Daarnaast is aan de hand van de schadehistorie gebleken dat het ontstaan van schade aan de landbouw rechtstreeks afhankelijk is van de aantallen ganzen die er zijn. Ganzen gaan immers overal in de provincie foerageren op grasland en op andere gewassen. De schade veroorzaakt door de Canadese gans kan beperkt met cijfers van BIJ12-Faunazaken worden onderbouwd omdat deze door de landelijke vrijstelling niet wordt getaxeerd (met uitzondering van mengschades met andere ganzensoorten en in ganzenrustgebieden en/of Natura 2000-gebieden). Vanwege zijn gedrag en grootte mag worden aangenomen dat de schade veroorzaakt door een individuele Canadese gans tenminste even groot is als de schade veroorzaakt door een individuele grauwe gans.

Met de toename van het aantal aanwezige standganzen in de provincie Zuid-Holland stijgt de totale hoeveelheid landbouwschade van circa € 3.700 in 2016 tot circa € 189.000 in 2025. Deze toename is niet enkel te verklaren door de toename van het aantal ganzen.

Tabel 2. Getaxeerde schadecijfers totaal per ganzensoort, (gecorrigeerd en uitgebreid t.o.v. het Faunabeheerplan middels de data van BIJ12, zoals ontvangen op 16 februari 2026).

	2016	2017	2018	2019	2020
Canadese gans	€ 3.773	€ 8.123	€ 3.564	€ 9.419	€ 18.495

	2021	2022	2023	2024	2025*
Canadese gans	€ 25.646	€ 75.290	€ 115.134	€ 216.636	€189.459

* De getaxeerde schade over 2025 betreft een voorlopig bedrag.

Conclusie landbouwschade

Hiermee is voldoende onderbouwd dat het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen een belang is om de ontheffing te kunnen verlenen.

Veiligheid van het luchtverkeer

In paragraaf 5.3 van het FBP wordt onderbouwd dat ganzen de vliegveiligheid in gevaar brengen. Aanvaringen tussen vliegtuigen en ganzen kunnen ernstige gevolgen hebben omdat vliegtuigmotoren in de meeste gevallen zullen worden beschadigd wanneer een gans naar binnen vliegt of naar binnen wordt gezogen. Gelet op de omvang en het gewicht van de meeste ganzen kan ook een botsing met een ander deel van een vliegtuig ernstige schade tot gevolg hebben. In tabel 8 op pagina 58 van het FBP zijn de incidenten met ganzen beschreven voor de luchthaven Rotterdam The Hague Airport en de luchthaven Schiphol.

Uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 mei 2019 blijkt dat een oorzakelijke relatie mag worden aangenomen tussen de omvang van de populatie ganzen rond de luchthavens Schiphol en Rotterdam The Hague Airport (hierna: RTHA) en het aantal risicovolle baankruisingen.⁶ Door de grote hoeveelheden ganzen die op zoek naar voedsel van en naar hun foerageergebieden de start- en landingsbanen kruisen is het risico van vogelaanvaringen de laatste jaren toegenomen.

Verder ligt Zuid-Holland zowel binnen de invloedssfeer van de luchthaven Schiphol als RTHA. In de jaarverslagen die wij ontvangen van RTHA worden incidenten beschreven met vogels. Ganzen zijn mobiel en overal in de provincie in grote aantallen aanwezig. In de afgelopen jaren zijn meerdere Canadese ganzen een gevaar geweest voor het luchtverkeer en is een tweetal birdstrikes gerapporteerd met Canadese ganzen. In het FBP (pagina 60) staat verder dat er bij de uitvoering van het ganzenbeheer extra aandacht zal zijn voor het beheer in de aandachtszone (binnen 13 kilometer van het vliegveld RTHA).

Conclusie veiligheid van het luchtverkeer

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de veiligheid van het luchtverkeer een wettelijk belang is waarop de aangevraagde ontheffing kan worden verleend.

Bescherming van flora en fauna

In paragraaf 5.1 van het FBP wordt beschreven wat het effect van ganzen op de flora en fauna is. Door hun gedrag en de grote aantallen waarin de ganzen in Zuid-Holland voorkomen, hebben ganzen directe effecten op hun natuurlijke leefomgeving.⁷ In natuurgebieden veroorzaken ganzen schade door overbegrazing van oevervegetaties en rietlanden, waardoor de biotoop van een groot aantal diersoorten verdwijnt. Met name in de ruitijd, wanneer ganzen zich in grote groepen verzamelen op open wateren, wordt de graasdruk op rietspruiten hoog. Daarnaast is er lokaal schade door eutrofiëring (vermesting) van voedselarme wateren. Deze schadelijke effecten zorgen ervoor dat de biodiversiteit in natuurgebieden afneemt en de doelstellingen van Natura 2000-gebieden (waaronder de instandhouding van zeldzame soorten zoals de grote karekiet, woudaap, roerdomp, zwarte stern en purperreiger) en de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in het geding kunnen zijn. Voorbeelden van Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen die in negatieve zin beïnvloed worden door de aanwezigheid van grote aantallen zomerganzen zijn Boezems Kinderdijk (in Zuid-Holland) en Zouweboezem (Utrecht). De realisatie van de natuurtypen 'moeras' en 'trilveen' in het Natuurnetwerk Nederland wordt door te intensieve begrazing door ganzen belemmerd. Het effect van de toegenomen standganzen -populatie op de Zuid-Hollandse natuur laat een duidelijk beeld zien van schade aan riet door grauwe ganzen. Overbegrazing van oevervegetaties, waaronder riet, leidt tot de

⁶ Dit is bevestigd door de rechtbank Den Haag in haar uitspraak van 6 augustus 2024 (ECLI:NL:RBDHA:2024:12663), zie rechtsoverweging 11.2.

⁷ Dit is bevestigd door de rechtbank Den Haag in haar uitspraak van 6 augustus 2024 (ECLI:NL:RBDHA:2024:12663), zie rechtsoverweging 12.2.

afname van in water wortelende vegetatie, wat zorgt voor een negatief cascade-effect op de visstand en de macrofauna, waardoor de samenstellingen en kwaliteit hiervan afneemt.

Op grond van het bovenstaande kan evenals bij vliegveiligheid worden gesteld dat ook voor de schade aan flora en fauna er een oorzakelijke relatie mag worden aangenomen tussen de omvang van de populatie ganzen en de schade aan de flora en fauna.

Conclusie bescherming flora en fauna

Hiermee is voldoende onderbouwd dat ook met het oog op de bescherming van flora en fauna de ontheffing kan worden verleend.

Volksgezondheid en openbare veiligheid

Ten aanzien van de volksgezondheid vermeldt het FBP dat ganzen dragers zijn van verschillende pathogenen (ziekteverwekkers) die schadelijk kunnen zijn voor mensen. Blootstelling aan deze pathogenen kunnen bij de mens leiden tot onder andere diarree en voedselvergiftiging. Ganzen kunnen ook een rol kunnen spelen bij de verspreiding van vogelgriep. Het belang van de volksgezondheid komt ook in het geding door de invloed van uitwerpselen van de ganzen op de kwaliteit van (zwem)water en de functionaliteit van ligweiden en stranden. Door overbemesting van open water door hoge concentraties van watervogels ontstaan er gunstige omstandigheden voor de ontwikkeling van cyanobacteriën.

Ten aanzien van de openbare veiligheid vermeldt het FBP dat ganzen een gevaar kunnen vormen voor de openbare veiligheid wanneer zij zich op of bij de openbare weg of het fietspad bevinden. In de afgelopen jaren hebben zich op de openbare weg verschillende ongevallen voorgedaan waarbij ganzen de aanleiding of oorzaak waren. Langs snelwegen en in klaverbladen broeden steeds meer ganzen, doordat er vaak een passende habitat aanwezig is. Laagvliegende ganzen vormen een gevaar voor het verkeer. Jaarlijks worden meerdere snelwegen (deels) afgesloten door de aanwezigheid van ganzen en hun kuikens op de rijbaan.

De Faunabeheereenheid Zuid-Holland heeft daarnaast de afgelopen jaren meerdere berichten ontvangen over overlast van Canadese ganzen in en rond de bebouwde kom, onder andere van de gemeenten Lansingerland, Rotterdam, Waddinxveen, Pijnacker-Nootdorp, Zwijndrecht, Oegstgeest, Rijswijk en Vlaardingingen en van diverse bedrijven en particulieren. Uit deze berichten komt naar voren dat Canadese ganzen zorgen voor vervuiling door grote hoeveelheden uitwerpselen in tuinen, parken, (recreatie)plassen, fietspaden en stoepen. Ook zorgen Canadese ganzen veelvuldig voor onveilige situaties op de weg, de trambaan en het fietspad.

De Dierenbescherming geeft op haar website aan dat, om uitbreiding van ganzenpopulaties in de bebouwde kom te beperken, nestbeheer een goede preventieve maatregel kan zijn om overlast van ganzen te beperken.⁸

Conclusie volksgezondheid en openbare veiligheid

Hiermee is voldoende onderbouwd dat het verlenen van de ontheffing zal bijdragen aan de volksgezondheid en openbare veiligheid.

Conclusie belangen

Gelet op voorgaande overwegingen en de uitspraak van 6 augustus 2024 van de rechtbank Den Haag kan met het oog op de genoemde belangen ontheffing worden verleend van het verbod tot het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de Canadese gans en van het verbod tot het wegnemen van nesten van deze vogels.

⁸ Zie [Ganzen in stedelijk gebied](#)

Staat van instandhouding

Standganzen

In het FBP⁹ is de populatieontwikkeling van de ganzen behandeld. De hier genoemde aantallen betreffen de permanent in Zuid-Holland aanwezige ganzen (standganzen) gebaseerd op de jaarlijkse juli-telling. In tabel 3 is inzichtelijk gemaakt hoe de populatie van de Canadese gans zich de afgelopen jaren in Zuid-Holland heeft ontwikkeld.

Tabel 3. Aantal Canadese ganzen in de provincie Zuid-Holland o.b.v. de juli-telling zoals in FBP, aangevuld met de cijfers uit de jaarrapportages van de FBE (waar mogelijk gecorrigeerd met TRIM3).

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Canadese gans	20.496	19.742	19.417	22.439	24.411	28.140	20.087	19.456	19.177	20.159

Gelet op het feit dat met deze ontheffing enkel het bewerken van nesten en eieren wordt toegestaan en dit hooguit de groei van de populatie van de Canadese gans kan remmen, is de staat van instandhouding van de Canadese gans als gevolg van dit besluit redelijkerwijs niet in het geding.

Conclusie staat van instandhouding

Gezien hoofdstuk 4 (populatieontwikkeling) en bijlage 1 (wettelijk kader) van het FBP en bovenstaande overwegingen, zijn wij van mening dat door het gebruik van onderhavige ontheffing met de daaraan verbonden voorschriften geen afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding van deze soort.

Looptijd van de ontheffing

Voor de looptijd van deze ontheffing is aansluiting gezocht bij de looptijd van het FBP, te weten tot 31 december 2027.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Eindconclusie

De Canadese ganzen die gedurende de zomerperiode binnen Zuid-Holland aanwezig zijn, dienen (in aanzienlijke mate) in aantal te worden beperkt, dan wel op peil te worden gehouden. Daarvoor moeten de nesten en eieren worden behandeld in het belang van voorkoming van landbouwschade, schade aan flora en fauna, ter bescherming van de vliegveiligheid, de volksgezondheid en de openbare veiligheid. Aangezien het voortbestaan van deze ganzensoort niet wordt bedreigd en er tevens geen andere bevredigende oplossing is, kan de aangevraagde ontheffing worden verleend.

⁹ Aangevuld met cijfers uit bijlage 3 (met r-trim correctie) van Integrale telling standganzen Zuid-Holland 2020, CLM november 2020.